

# ĎÁBELSKÁ MAŠINA BABS

pamětník heroických bojů



SVĚT  
FORŮ

## KŘIDÝLKO NEBO STEHÝNKO?

motoresty pod lupou

## REZ ÚTOČÍ POTICHU

přípravky na ochranu dutin

## MITSUBISHI SPACE RUNNER

svezli jsme se

**Campbellův velký rival**

Tvůrcem tohoto neobvyklého stroje byl automobilový konstruktér a závodník Parry Thomas (1885-1927), rodák z Wrexhamu, který pracoval u firmy Leyland a v polovině 20. let naplno propadl touze stát se nejrychlejším mužem planety. A tak se pustil do stavby bezmála šestimetrového monstra s mohutným žebřinovým rámem, oběma tuhými nápravami odpruženými listovými pery a lehkou karosérií z hliníkového plechu. Za přední nápravu uložil podélně americký letecký dvanáctiválec, přesněji motor V 12 značky Liberty, který z účtyhodného objemu 27 litrů (pro puntičkáře: 27 059 cm<sup>3</sup> při vrtání 127 mm a zdvíhu 178 mm) dával výkon přes 500 koní (kolem 370 kW), jenž se přenášel na zadní kola prostřednictvím robustních řetězů. Impozantní stroj jménem Babs vykazoval poměrně nízkou pohotovostní hmotnost 1650 kg a podle Thomasových propočtů měl zaútočit na hranici 300 km/h.

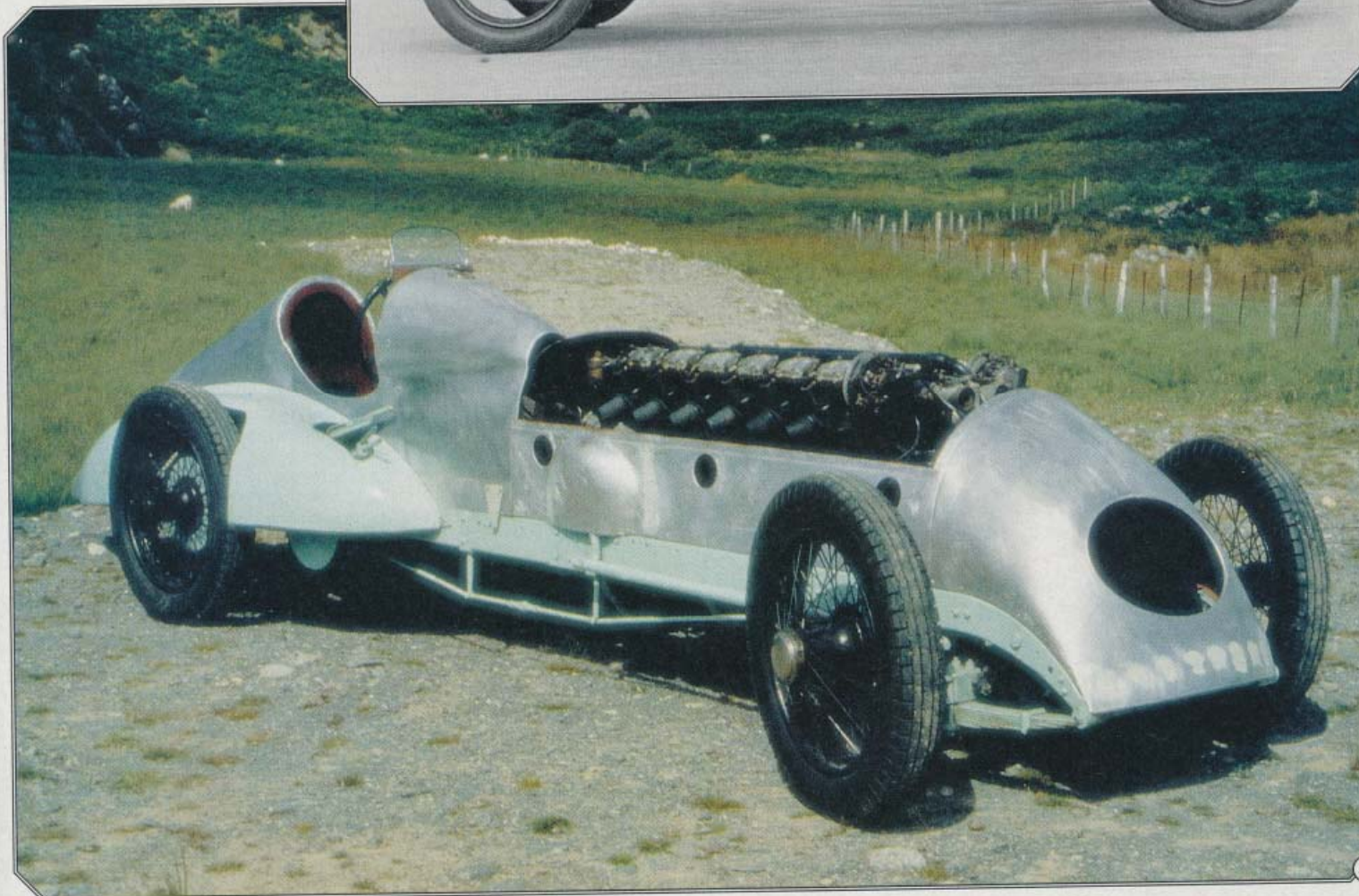
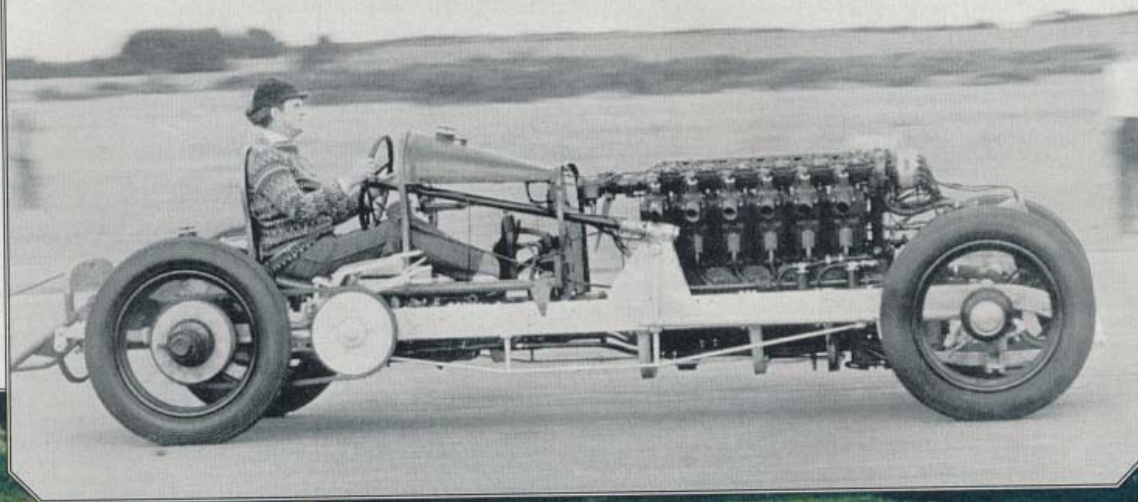
Velký den nastal 27. dubna 1926: na anglické pláži Pendine dokázal Thomas za volantem Babsu překonat dosavadní rekord Malcolma Campbella rychlostí 272,461 km/h. Docela spokojen však nebyl - měl totiž pocit, že on i jeho ďábelská mašina mají na víc. Hned o den později pokus opakovat a tentokrát se do análů zapsal rychlostí 275,229 km/h.

Campbell samozřejmě hozenou rukavici nenechal ležet, během ná-

**Pamětníkem heroických bojů o rychlostní rekordy je mohutný britský speciál jménem Babs, ďábelská mašina z roku 1926 poháněná leteckým dvanáctiválcem o objemu 27 litrů.**

# Ďábelská mašina

# Babs





slučujících měsíců připravil nový Bluebird s leteckým dvanáctiválcem Napier o objemu 21 litrů a 4. února 1927 se opět mohl radovat z titulu nejrychlejšího muže na kolech, když mu do rekordní listiny zapsali rychlost 281,446 km/h.

### Přetržený řetěz

Jen o čtyři týdny později, 3. března 1927, se Parry Thomas s vylepšeným Babsem, jehož dvanáctiválec údajně dával výkon kolem 600 koní (440 kW), znovu objevil v Pendine, aby odpověděl na Campbellovu výzvu. Podle některých pamětníků prý byly přípravy na nové rekordní jízdy poněkud uspěchané, podle jiných nebyly o nic horší, než před prvními úspěšnými pokusy z konce dubna 1926.

Faktem je, že prvních pět jízd nepřineslo očekávaný výsledek - rychlost zůstávala pod hranicí 280 km/h a Thomas pochopitelně nebyl spokojen. Vsadil vše na šestou a poslední jízdu, při níž chtěl překonat do té doby nepokořenou hranici 300 km/h. S ohlušujícím řevem otevřených výfuků dvanáctiválec se bílé monstrum řítilo po pláži neuvěřitelnou rychlostí a už se zdálo, že tentokrát pokus skončí triumfem.

Do hry však vstoupil osud v podobě prasklého řetězu pohonu pravého zadního kola. Přetržený ocelový řetěz se vymrštil tak nešťastně, že zasáhl Thomase do hlavy a krku a na místě jej zabil. Pochroumaný a neovládaný Babs ještě v šílené rychlosti udělal krkolomný přemet, začal hořet a nakonec skončil koly vzhůru naplň zarytý do písku.

### Čtyři desetiletí v písku

Zatímco tělo nešťastného jezdce jeho přátelé pohřbili na čestném místě nedaleko proslulé závodní trati Brooklands, ďábelský stroj svorně prokleli a zakopali do písku na pláži Pendine. Dnes už málem zapomenutý Parry Thomas spí svůj věčný spánek nerušeně dál, jeho impozantní automobil se však věčného klidu nedočkal. Dvaatřicet let po havárii se totiž do jeho exhumace pustil waleský nadšenec Owen Wyn-Owen, jemuž vydatně pomáhal ředitel místního námořního a průmyslového muzea Dr. Owen Jones.

Po měsících příprav byl nakonec v létě roku 1969 pochroumaný Babs vyhrabán a pomocí autojeřábu vytážen z vlhkého písku, aby se mohl zvolna budít k novému životu. Při vyprošťování vzala za své původní hliníková karosérie (doslova se rozsypala), ostatní části vozidla však povětšinou zůstaly v poměrně dobrém - a hlavně opravitelném - stavu. Ale i tak se finančně nákladná renovace nakonec protáhla na plných osm let, k padesátému výročí svého někdejšího konce však už byl Babs znovu ve formě.

Letos v únoru byl impozantní Thomasev stroj jednou z hvězd pařížské výstavy Rétromobile (psali jsme o ní v reportáži ve SM 15/95), kde si jej prohlédlo přes sto tisíc milovníků automobilové historie. Ve svém písečném hrobě na pláži Pendine by býval Babs upadl v zapomnění, zatímco jako znovuzrozený může ještě dlouho připomínat odvahu a drama svého tvůrce, ale i ostatních mužů posedlých rychlostí.

JAN TUČEK

1  
Vzácný snímek z roku 1969: čerstvě vyhrabaný Babs na pláži Pendine

2  
Po dvaatřiceti letech opustil pochroumaný stroj svůj písečný hrob

3  
Takhle se Babs proháněl ještě bez karosérie

4  
Babs v negližé - takhle vypadal během renovace s ještě nedokončenou karosérií

5  
Na pařížské výstavě Rétromobile se Babs pochopitelně pochlubil svým motorem V12 o objemu 27 litrů

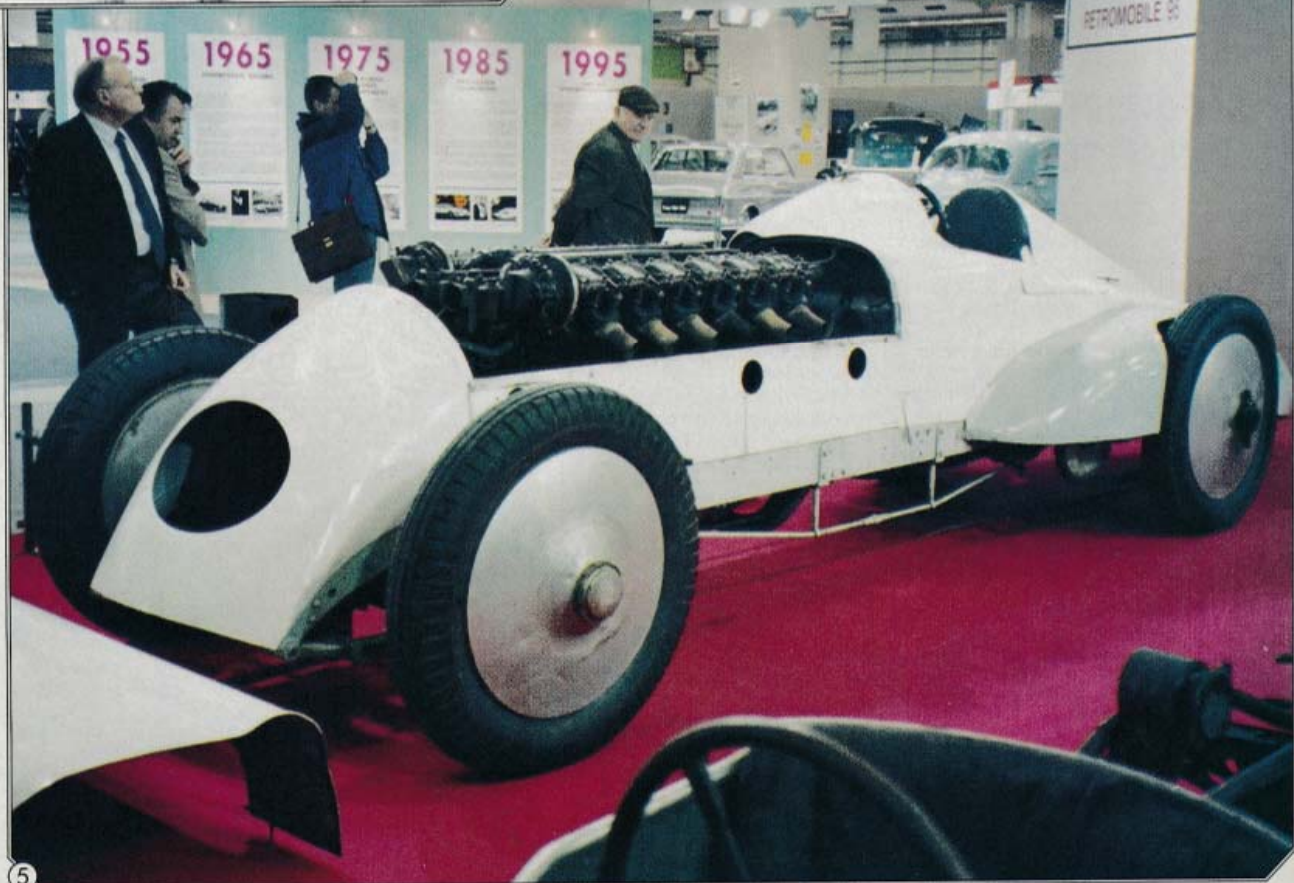


Foto autor a Rétromobile